

РОЗДІЛ 2. Соціальна відповідальність бізнесу та відносини з державою

Урок 27. Рюкзак бізнесу: як зробити його легшим

Ознайомлюємо учнів із основними системами оподаткування в Україні для підприємців. **Пояснюємо**, як вони для ФОП, ТОВ і АТ, звертаємо увагу на різницю між ними. **Формуємо** розуміння, що таке податкове навантаження, як його обчислювати, як воно впливає на бізнес, як оцінювати величину.

Навчаємо учнів розпізнавати легальні методи зменшення податкового навантаження і ухиляння від сплати податків. **Пояснюємо** учням, що легальна оптимізація оподаткування підвищує прозорість і стабільність бізнесу, тоді як ухиляння шкодить суспільству і добросовісним підприємцям. **Нагадуємо** про відповідальність бізнесу за некоректну звітність і кримінальні / адміністративні наслідки ухилення від сплати податків.

Основні поняття та змістові акценти: системи оподаткування, податкове навантаження, легальні способи зменшення податкового навантаження, вибір оптимальної системи оподаткування, податкове планування.

Форми роботи на уроках можуть бути такими:

- створення таблиці "Спрощена vs загальна система оподаткування";
- створення інфографіки "Як легально зменшити податкове навантаження";
- створення схеми "Податковий профіль бізнесу";
- створення коміксу "Як обрати систему оподаткування для бізнесу";
- рольова гра "Податковий консультант" — консультант пропонує підприємцю легальні шляхи оптимізації і пояснює ризики, підприємець запитує, уточнює, вибирає систему оподаткування;
- порівняти два варіанти ведення бізнесу (ФОП на єдиному податку vs ТОВ на загальній системі) з акцентом на податкове навантаження та адміністративні витрати;
- проєкт "Вибір системи оподаткування" — групи учнів отримують картки з бізнес-сценаріями, обирають систему оподаткування, обґрунтовують вибір і показують приблизне податкове навантаження (умовні числа), оцінюють його величину. **Орієнтовні критерії оцінювання:** розуміння

особливостей систем оподаткування і відмінностей між ними (0–4 бали); здатність дібрати оптимальну систему оподаткування для простого сценарію і пояснити вибір (0–4 бали), вміння запропонувати мінімум три легальні заходи для зменшення податкового навантаження і пояснити їхній механізм (0–4 бали), командна робота і якість презентації рішення (0–2 бали).

Приклад завдання — "ФОП на загальній системі документує витрати на оренду і закупівлі". Як це впливає на податкове навантаження? Які витрати зменшують прибуток? Чи можна оптимізувати оподаткування?